

Rīgā

Ekonomikas ministrijai
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai
Satiksmes ministrijai
Visiem adresātiem paziņošanai e-adresē

2022. gada 12. maijā
Nr. 1-23/066_e
LDDK Nr.2-9e/79

**Par valsts atbalstu elektroauto iegādei
juridiskām personām**

Ministru kabineta 2021.gada 21.decembra noteikumi Nr.896 "Emisijas kvotu izolēšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu iegādei" nolikums" nosaka atbalsta saņemšanas nosacījumus elektromobiļu un hibrīdauto iegādei fiziskām personām. Līdz tam Latvija bija viena no piecām ES valstīm, kurā nebija ieviesta elektromobiļu un hibrīdauto ar ārēju uzlādi (turpmāk, attiecīgi, BEV un PHEV) atbalsta programma. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) š.g.7.aprīlī organizētajā pirmajā publicitātes pasākumā par šo atbalsta programmu bija vērojama arī sabiedrības interese par analoģu automobiļu iegādi juridiskām personām, attiecīgi atbilstošas valsts atbalsta programmas izstrādi.

Jāuzsver, ka elektromobiļus lielākoties iegādājas juridiskas personas, kuras arī nodrošina vislielāko nobraukumu. Atbalsts iedzīvotājiem ir nepieciešams, tomēr jānorāda, ka atbalsts juridiskām personām - uzņēmumiem - radītu būtiskāku ietekmi uz BEV un PHEV auto parka palielināšanos un CO2 mērķu sasniegšanu. 2021.gada dati liecina, ka:

- no kopējā jaunu BEV auto (413 gab. M1) skaita - 26,4 procentus iegādājās privātpersonas, 73,6 procentus - juridiskās personas;
- no kopējā lietotu BEV auto (543 gab. M1) skaita - 55,2 procentus iegādājās privātpersonas, 44,8 procentus - juridiskās personas.

Atbalsta programmas, vienlaikus pastāvot arī atbalstam fiziskām personām, visās ES valstīs tiek īpaši fokusētas uz uzņēmumiem šādu iemeslu dēļ:

- uzņēmumi visātrāk reaģē uz ekonomiskiem stimuliem;

- uzņēmumiem ir lielākie autoparki tūlītējai nomaīnai;
- publiskais sektors (pašvaldības, ministrijas, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības) būs šādas atbalsta programmas lielākais klients, jo tam ir jāizpilda Publiskā iepirkuma likuma 17.pantā noteiktais, kas paredz, ka “likuma 54. panta ceturtajā daļā noteiktais tīro autotransporta līdzekļu procentuālais īpatsvars katrā autotransporta līdzekļu iepirkumā ir [...] 22 procenti M1, M2 vai N1 kategorijas autotransporta līdzekļiem;”;
- lielākie pilsētvides noslodzes un liela piesārņojuma radītāji (lielā nobraukuma apjoma dēļ) ir specifiskie uzņēmumu autoparki:
 - auto koplietošanas platformas;
 - pēdējās jūdzes piegādes kompānijas loģistikā, piemēram, DPD, OMNIVA, Latvijas Pasts un citi;
 - taksometri, ūdens, pārtikas (RIMI, MAXIMA) piegādes transports un citi.

Auto Asociācija ir veikusi ES zaļo auto iegādes atbalsta programmu salīdzinājumu. Vidējais atbalsts ES BEV gadījumā ir ir 6 000 EUR, PHEV - 3 630 EUR. 70 procentos valstu ir paredzēta 100 procentu PVN atskaitīšana priekšnodoklī BEV auto mašīnām (arī tām, kas tiek izmantotas privātām vajadzībām). Pusei valstu papildus ir arī uzlādes ierīkošanas atbalsta mehānisms, kā arī ir pieejami dažādi citi nodokļu stimuli.

Nemot vērā gan ES piemērus, gan pašu pieredzi, Auto Asociācija ir aprēķinājusi, ka, lai Latvijā BEV pasažieru auto būtu konkurētspējīgs uzņēmuma autoparkā salīdzinājumā ar iekšdedzes dzinēja auto, atbalsta lielumam būtu jābūt vismaz 4 500 EUR un PVN 100 procentu ieskaitīšanai priekšnodoklī (~3600 EUR), tādējādi kopējam atbalsta apjomam sasniedzot ~8 100 EUR. ES prakses piemēri liecina, ka pārdošanas apjoma būtisku pieaugumu palīdz sasniegt tieši iespēja attiecināt 100 procentu PVN no auto iegādes un arī ekspluatācijas izdevumiem priekšnodoklī, arī tad, ja auto tiek izmantots daļēji privātām vajadzībām, kā arī PVN attiecināšana būtu jāpiemēro arī BEV automobiļu nomas (gan īstermiņa, gan ilgtermiņa) un finansēšanas pakalpojumiem. PHEV automašīnu iegādei sniegtajam atbalstam attiecīgi vajadzētu sasniegt pusi no iepriekš minētā.

Pievēršam uzmanību, ka BEV joprojām ir vidēji apmēram par 27 procentiem dārgāks par iekšdedzes dzinēja ekvivalentu. Piemēram, starpība starp parasto VW CRAFTER (35 000 EUR) un elektro CRAFTER (55 000 EUR) ir 20 000 EUR. Šādu iegādes cenas starpību Latvijā ar degvielas ietaupījumu kompensēt nevar. BEV komerctransporta (N1) atbalsta lielumam, lai tas būtu efektīvs un veicinātu klimata mērķu sasniegšanu, jāsasniedz vismaz 15 000 EUR, ievērojot pastāvošo N1 segmenta cenu starpību starp iekšdedzes dzinēja un BEV versiju. Attiecīgi ir nepieciešams nodrošināt atbalstu tieši N1 vieglajam komercauto segmentam. PHEV automašīnu iegādei sniegtajam atbalstam attiecīgi vajadzētu sasniegt pusi no iepriekš minētā.

Kā būtisks priekšnoteikums juridisko personu atbalsta programmas sekmīgai realizācijai jāmin nepieciešamība hibrīda auto ar ārēju uzlādi nodrošināt tādas pašas atvieglojumus kā elektroauto - sabiedriskā transporta joslas izmantošana, stāvvietas, īpašie

“zilie” numuri, samazināts UVTN un TEN nodokļu maksājums. Papildus būtu jānosaka, ka arī mājās un darba vietā veiktos BEV/PHEV elektrouzlādes izdevumus drīkst atspoguļot uzņēmuma grāmatvedības uzskaitē.

Latvija BEV auto īpatsvarā starp jaunajiem transportlīdzekļiem atpaliek no Rietumeiropas tirgus par apmēram 5-7 gadiem. Minēto valstu tirgos BEV īpatsvars sasniedz 24 procentus, bet Latvijā tas ir tikai 2,88 procenti (dati par visu 2021. gadu). Attiecīgi kritiski svarīgi kopīgi strādāt pie šī īpatsvara pēc iespējas straujāka palielināšanas, tādējādi veicinot pietuvošanos CO2 izmešu samazināšanas plāna īstenošanai. Mūsu ieskatā visefektīvākais, pat vienīgais ceļš, kā to panākt autotransportā un arī kopumā, ir ātra privātā un publiskā sektora autoparku nomaiņa uz BEV/PHEV.

No uzņēmumiem visstraujāk savu autoparku atjauno tieši auto nomas kompānijas (t.sk. koplietošanas auto un tradicionālās auto nomas), kuru vidējais auto parka lietošanas termiņš nepārsniedz 2 gadu periodu. Attiecīgi, tūlītēju rezultātu var sasniegt, atbalstot juridiskas personas, tai skaitā, auto nomas uzņēmumus. Noslēdzoties auto nomas izmantošanas ciklam, visbiežāk šādi auto tiks pārdoti vietējā tirgū un uzlabos elektroauto ieviešanu ilgtermiņā visos segmentos – t.i. nākamie pircēji ir privātpersonas.

Jānorāda, ka plānojot atbalstu elektroauto iegādei dotācijas/granta formā, nepieciešams noteikt uzņēmējdarbību atbalstošus noteikumus – piemēram, nenoteikt automobiļa minimālo lietošanas laiku, kas, atkarībā no biznesa specifikas var būt 2 līdz 7 gadi (šobrīd visbiežāk līdzīgos projektos minimālais turēšanas laiks tiek prasīts 5 gadi), finansēšanas veidu (tikai iegāde), birokrātiski sarežģītas atskaitīšanās metodes (nobraukuma ziņošanu) utml. Jebkuri formālie ierobežojumi samazina šādu projektu ekonomisko rentabilitāti un pielāgošanu specifiskajām uzņēmuma biznesa vajadzībām.

Diemžēl esam saņēmuši pretrunīgu informāciju par plānoto valsts atbalstu elektroauto iegādei juridiskām personām - gan ka šāds atbalsts netiks sniegts vispār, gan ka Ekonomikas ministrija gatavo atbilstošu valsts atbalsta programmu. Latvijas finanšu nozares asociācija, kuras sastāvā ir arī Latvijas nozīmīgākās līzings devēju sabiedrības, un Auto Asociācija, kas apvieno autotirgotājus, kā arī uzņēmēju organizācijas – Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera aicina mūsu sadarbības partnerus valsts institūcijās nepārprotami informēt par plānotajiem atbalsta mehānismiem (programmām) juridiskām personām BEV/PHEV iegādei. Īpaši svarīgi tas ir šī brīža ģeopolitiskajā situācijā, kad tiek strauji samazināta atkarība no Krievijas gāzes un naftas patēriņa.

Lai nodrošinātu operatīvāku atbilstoša regulējuma (noteikumu) sagatavošanu un tālāku virzību, lūdzam atbildīgo ministriju (VARAM vai EM) organizēt sarunu par atbalsta noteikumu izstrādi, lai vienotos par ilgtspējīgu un efektīvu atbalsta modeli BEV/PHEV iegādei juridiskām personām.

Aicinām nesadrumstalot valsts atbalsta sniegšanu elektroauto un hibrīdauto iegādei, kā arī atbilstošas infrastruktūras izveidei, iespējami mazināt un salāgot administratīvās

procedūras un raiti virzīties ar normatīvo aktu izstrādi, kas vērstas uz 2030. gadam noteikto klimata mērķu sasniegšanu, kam atlikuši vien astoņi gadi.

Pielikumā:

Auto Asociācijas sagatavotie piemēri par citu ES valstu atbalsta programmām.

Ar cieņu,

Latvijas Finanšu nozares asociācijas
valdes priekšsēdētāja Sanita Bajāre

Auto Asociācijas prezidents
Andris Kulbergs

Latvijas Darba devēju konfederācijas
prezidents Andris Bite

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības
kamaras valdes priekšsēdētājs
Jānis Endziņš

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

Pielikums

Auto Asociācijas sagatavotie piemēri par citu ES valstu atbalsta programmām

ES ZALŅU auto atbalsta programmu pārskats?			 ANNO 1994
VALSTS	ATBALSTA LIELUMS	PAPILDUS	
AUSTRIJA	-€3,000 BEVs un FCEVs. -€1,250 PHEVs un EREVs (PC + LCV ≤€60,000)	0% PVN + nodokļu atbrīvojums (BEV; FCEV) 0 EUR kompānijas nodoklis BEV, PHEV	
BEĻĢIJA	NAV	100% PVN norakstīšana ≤49 g/km CO2 BEV; PHEV; FCEV nodokļu atbrīvojums	
BULGARIJA	NAV	Nodokļu atbrīvojums	
HORVĀTIJA	-€9,200 BEVs. - €4,600 PHEVs	Nodokļu atbrīvojums a/m ≤120 g/km CO2, Atbrīvojums no dabas resursa nodokļa	
ČEHIJA	NAV	nodokļu atbrīvojums (BEV; FCEV) ≤50 g/km CO2 Atbrīvojums no vinjetes Daļējs nodokļu atbrīvojums HYBRID, CNG, LPG, E85	
DĀNIJA	-€5,373 BEV, PHEV	-80% reģistrācijas nodoklim BEV; PHEV -100% atbrīvojums FCEV 0 EUR kompānijas nodoklis BEV, PHEV	
IGAUNIJA	-€5,000 BEV (PC + LCV ≤€50,000)		

ES ZAĻU auto atbalsta programmu pārskats?

VALSTS	ATBALSTA LIELUMS	PĀPILDUS
SOMIJA	-€2,000 BEV (PC + LCV ≤€50,000)	Minimāls nodoklis BEV; FCEV
FRANCIJA	- €7,000 privātiem - €5,000 kompānijām (PC + LCV ≤€45,000) - €3,000 privātiem (PC + LCV €45,000 - ≤€60,000) <u>AUTO NORAKSTĪŠANA:</u> PC: - €5,000 privātiem, - €2,500 kompānijām LCV: - €5,000 (privātiem un kompānijām)	-50% nodokļu atbrīvojums BEV; HEV; CNG, LPG, E85
VĀCIJA	PC + LCV ≤€40,000: - €9,000 BEV un FCEV - €6,750 PHEV PC+LCV >€40,000: - €7,500 BEV un FCEV - €5,625 PHEV	10 turpmāko gadu nodokļu atbrīvojums BEV un FCEV (reg 2020) Samazinātais PVN no 19% līdz 16%
Grieķija	-€5,500 BEVs + -€1,000 norakstot auto -€8,000 BEV taxi + -€2,500 norakstot veco taxi -€5,500 BEV LCV €4,000 PHEV + -€1,000 norakstot veco auto	100% Nodokļu atbrīvojums BEV -50% nodokļu atbrīvojums PHEV, HEV 100% nodokļu atbrīvojums elektro HCV

43

ES ZAĻU auto atbalsta programmu pārskats?

VALSTS	ATBALSTA LIELUMS	PĀPILDUS
UNGĀRIJA	- €7,350 (PC + LCV ≤€32,000) - €1,500 (PC + LCV €32,000 - ≤€44,000)	100% Nodokļu atbrīvojums BEV, PHEV
ĪRIJA	- €5,000 BEV - €5,000 PHEV (≤50g/km CO2) - €3,800 LCV	-100% kompānijas nodokļu atbrīvojums BEV (PC+LCV ≤€50,000)
ITĀLIJA	PC + LCV ≤€50,000: - €6,000 (≤70g/km CO2) + €2,500 (≥250g/km CO2)	5 turpmāko gadu nodokļu atbrīvojums BEV Pēc 5 gadi -75% nodokļu atlaide
LITHUANIA	-€4,000 BEV + -€1,000 norakstot auto -€2,000 BEV lietots + -€1,000 norakstot veco auto	100% atbrīvojums reģistrācijas nodoklim ≤130g/km CO2
LUKSEMBRUGA	- €5,000 BEV, FCEV (PC + LCV) - €2,500 PHEV (PC + LCV ≤50g/km CO2)	Minimālā nodokļu maksa PC+LCV ≤90g/km CO2
MALTA	NAV	Minimālā nodokļu maksa PC+LCV ≤100g/km CO2
NĪDERLANDE	Atbalsta programma privātpersonām	Minimālā nodokļu maksa ≤€45,000 Atbrīvojumi no DRN
POLIJA	-€8,400 BEV ≤€28,000 - €20,150 FCEV ≤€67,200	100% Nodokļu atbrīvojums BEV un PHEV

44

ES ZALŲU auto atbalsta programmu pārskats?

VALSTS	ATBALSTA LIELUMS	PAPILDUS
PORTUGĀLE	- €3,500 privātiem BEV (PC + LCV) - €2,000 kompānijām BEV PC - €3,000 kompānijām BEV LCV	100% Nodokļu atbrīvojums BEV 100% PVN norakstīšana BEV ≤€62,000 un PHEV ≤€50,000 Kompānijas nodokļa atbrīvojums BEV, PHEV
RUMĀNIJA	- €10,000 BEV - €4,250 PHEV (≤50g/km CO2) + - €1,250 norakstot veco auto (10g+)	-100% nodokļu atbrīvojums BEV
SLOVĀKIJA	- €8,000 BEV - €5,000 PHEV	-100% nodokļu atbrīvojums BEV Amortizācija 2x gados (BEV, PHEV)
SLOVĒNIJA	- €7,500 BEV PC -€4,500 BEV LCV un smagie kvadracikli -€4,500 PHEV PC + LCV -€3,000 BEV LCV un viegie kvadracikli	100% atbrīvojums nodokļiem ≤110g/km CO2
SPĀNIJA	- €4,000 -€5,000 BEV privātiem (norakstot veco auto 7g+) -€1,900 -€2,600 PHEV privātiem (norakstot veco auto 7g+) - €4,400 -€6,000 BEV privātiem LCV (norakstot veco auto 7g+)	-75% nodokļu atbrīvojums BEV 100% atbrīvojums reģistrācijas nodokļiem ≤120g/km CO2 PVN atbrīvojums atsevišķos reģionos BEV, FCEV, PHEV, EREV, HEV, CNG, LPG ≤110g/km CO2
ZVIEDRIJA	- €5,880 0g/km CO2 - €1,000 PHEV (≤70g/km CO2)	-40% nodokļu atbrīvojums BEV, PHEV
APVIENOTĀ KARALISTE	- €3,375 (PC + LCV €32,000 - ≤€56,261 (0g/km CO2)	Minimālā nodokļu maksa ≤€45,000 Atbrīvojumi no DRN